

UČEBNÉ OSNOVY Z GEOGRAFIE PRE 6. ROČNÍK ROZŠÍRENÉ

O 1 VYUČOVACIU HODINU TÝŽDENNE

Časová dotácia hodín na vyučovanie geografie v 6. ročníku:

Stupeň vzdelania: ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť
Počet hodín týždenne: ŠVP – 1 hod
ŠkVP – 1 hod
Počet hodín ročne: 33 + 33 hod

Vypracoval : Mgr. Peter Gomol'a

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	6.ročník
Počet hodín ročne/týždenne	33 hod. + 33hod.
Poznámky	UO totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP

1 Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2 Ciele učebného predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- získajú schopnosti prezentovať informácie o svetadieloch v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- budú schopní zdôvodniť rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na rozmiestnenie obyvateľstva a život človeka v jednotlivých oblastiach,
- prejavia záujem o kultúru a spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek
- získajú schopnosti pracovať iniciatívne a tvorivo či už s mapou, samostatne s pomocou literatúry a internetu spracúvajú informácie o jednotlivých regiónoch svetadielov
- spoznajú kultúrne osobitosti vo vybraných regiónoch sveta, učia sa vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, obsahom sú aj vybrané kultúrne pamiatky, pri ktorých oceňujú ich krásu a uvedomia si potrebu chrániť ich
- vedia čítať mapu, orientovať sa na nej a používať ju pri získavaní informácií o daných lokalitách, nájsť vhodnú mapu na internete,
- sú schopní získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru, rozvíjať jednotlivé druhy funkčnej gramotnosti.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 6. ročníku

- vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky a Ázie podľa mapy, uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu
- komplexne hodnotiť obidva svetadiely z hľadiska ich prírodných a kultúrnych charakteristík
- vysvetliť vplyv pasátov a prúdenie monzúnov na podnebie Afriky, resp. Ázie

- vysvetliť príčiny rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozloženiu rastlinstva a živočíšstva v Afrike a Ázii, zdôvodniť rozdiely medzi vnútrozemskými a pobrežnými oblasťami
- vymedziť povodia najväčších afrických a ázijských riek a zaradiť ich do úmorí
- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok a ďalších faktorov pri osídľovaní svetadielov, uviesť problémy obyvateľov, dôvody ich nerovnomerného rozloženia
- uviesť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí svetadielov, zdôvodniť rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov
- zdôvodniť príčiny národnostných a náboženských sporov a identifikovať ohrozené regióny,
- lokalizovať najväčšie mestá Afriky a Ázie a zdôvodniť výnimočnosť postavenia najväčších štátov Ázie vo svete,
- odôvodniť zaradenie vybraných pamiatok do zoznamu UNESCO a lokalizovať ich na mape,
- pracovať efektívne s dostupnými zdrojmi - mapa, literatúra, encyklopédie, internet, pripraviť projekt a vedieť ho prezentovať,

3 Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania

V 6. ročníku je obsahový štandard geografie zameraný na komplexné spoznávanie svetadielov **Afrika a Ázia**. V úvode sa na jednej hodine venujeme charakteristike Obyvateľov sveta a ich postaveniu na planéte Zem. Poznatky sú interpretované nielen v teoretickej, ale aj v praktickej rovine a sú poskytované motivačným spôsobom (rozprávanie, rozhovor, problémy), či už formou prezentácií alebo využívaním IKT vo vyučovacom procese.

Vzdelávací štandard

Požadovaný obsahový a výkonový štandard je spracovaný v nasledujúcej tabuľke:

TEMATICKÝ CELOK	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Úvodná hodina 1 hodina	Plán práce, aktivity, spôsob hodnotenia, oboznámenie s projektami	Osvojiť si systém a organizáciu vyučovacieho procesu
Planéta Zem Obyvateľstvo	Rozmiestnenie, rasová, národnostná a náboženská štruktúra obyvateľov sveta	uviesť približný počet obyvateľov na Zemi, charakterizovať rasy a národy, dôsledky miešania rás, vysvetliť vplyv náboženstva na problémy vo svete, vznik konfliktov, ich príčiny
Afrika	Poloha, členitosť pobrežia Povrch	určiť polohu Afriky z rôznych hľadísk, práca s mapou – geografické súradnice, rovník, obratníky, rovnobežky, poludníky, nultý poludník, vymenovať pohoria, panvy, prepadliny a poznať najvyšší vrch Afriky, určiť jednotlivé oceány, moria, prielivy, prielivy, polostrovy a ostrovy, vysvetliť činnosť vnútorných síl pri formovaní

	<p>Podnebie, podnebné pásma</p> <p>Vodstvo</p> <p>Rastlinstvo a živočíšstvo</p> <p>Obyvateľstvo a sídla</p> <p>Hospodárstvo</p> <p>Oblasti a štáty Afriky</p> <p>Severná Afrika Stredná Afrika Južná Afrika</p>	<p>povrchových celkov, vznik Sahary, vysvetliť príčiny rovnom. rozloženia podn. pásiem a uviesť vzťah k rozšíreniu prír. krajín,</p> <p>opísať vplyv morských prúdov a nadmorskej výšky na podnebie, vysvetliť prúdenie pasátov</p> <p>uviesť a lokalizovať na mape veľtoky Afriky, prírodné krásy – vodopády, jazerá</p> <p>uviesť aspoň 2 príklady typických rastl. a živoč. druhov v jedn. typoch krajín</p> <p>opísať život obyvateľov v rozličných častiach, spoznať globálne problémy obyvateľov – hlad, choroby, náboženské a kultúrne spolunažívanie podľa mapy identifikovať najzaľudnenejšie oblasti a mestá s viac ako 5 mil.obyv., zhodnotiť hosp. vyspelosť jednotlivých oblastí, vymenovať plodiny pestované pre výživu a pre vývoz, ner. suroviny aj s oblasťami, kde sa ťažia, zdôvodniť zaradenie 1 z pamiatok do z. UNESCO</p> <p>charakterizovať oblasti z hľadiska prírodného, kultúrneho, spoznať veľké mestá, zameranie hospodárstva, problémy obyvateľov v oblastiach, NP a pamiatky UNESCO</p>
<p>Ázia</p>	<p>Poloha, členitosť pobrežia</p> <p>Povrch</p> <p>Podnebie, pod.pásma</p> <p>Vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo</p> <p>Obyvateľstvo a sídla</p> <p>Hospodárstvo</p>	<p>na mape určiť polohu Ázie vo vzťahu k iným svetadielom a geografickým súradniciam, opísať pobrežie - okrajové body, oceány, moria, polostrovy a ostrovy</p> <p>vysvetliť, ako vznikli pohoria na príklade Himalájí, vznik sopiek a zemetrasenia, najväčšie nížiny</p> <p>určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky, opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ázie,</p> <p>podľa mapy určiť povodia najväčších riek a zaradiť ich k úmoriám, resp. bezodtokovej oblasti, zhrnúť priestor. rozloženie prírodných krajín a uviesť 5 príkladov typických rastl. a živ. druhov v Ázii</p> <p>charakterizovať obyvateľstvo, uviesť príčiny rýchleho rastu, zdôvodniť príčiny napätia a sporov, podľa mapy opísať hustotu zaľudnenia a uviesť 10 najväčších miest, uviesť oblasti ťažby nerastných surovín, určiť poľnohospodárske a priemyselné oblasti a ich zameranie, odôvodniť zaradenie 3 pamiatok do UNESCO</p>

	Oblasť a štáty Ázie Juhozápadná Ázia India Južná Ázia – ďalšie štáty Juhovýchodná Ázia Čína a Japonsko Východná Ázia – ďalšie štáty Severná Ázia Stredná Ázia Ázijské naj... – zaujímavosti, rekordy	komplexne charakterizovať oblasti – prírodné pomery, poloha, obyvateľstvo, sídla, štáty, hospodárstvo, spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblastí a štátov, zdôvodniť postavenie Číny a Japonska v Ázii i vo svete na základe projektov vybrať najzaujímavejšie miesta v Ázii
--	--	--

4 Stratégia vyučovania

Z didaktických metód vyučovania sa v geografii využije niekoľko variant metód. Ich použitie bude závisieť od témy a štruktúry vyučovacej hodiny. Okrem klasických metód / motivačný rozhovor, vysvetľovanie, rozprávanie, precvičovanie a opakovanie učiva/ sa veľký dôraz kladie na:

- ❖ začlenenie práce s kartografickým materiálom, hlavne mapou, ale i glóbusom, práce s literatúrou- učebnicou a doplňujúcimi zdrojmi,
- ❖ začlenenie skupinovej práce do výučby, podporovať komunikáciu medzi žiakmi a učiteľom,
- ❖ samostatné vyhľadávanie informácií, vedenie žiakov k samostatnej práci pri vypracovávaní projektov,
- ❖ využitie IKT vo výučbe -výukové programy, dataprojektor, počítač, filmy, interaktívne cvičenia,

Výučba bude prebiehať v triede a doplnená bude výučbou v počítačovej učebni a učebni s interaktívnou tabuľou.

5 Prierezové témy a medzipredmetové vzťahy

- osobnostný a sociálny rozvoj (OSR) - spoznávanie oblastí z hľadiska prírodných i kultúrnych podmienok
- environmentálna výchova (ENV) - zásah človeka do prírody, globálne súvislosti
- výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR) - zodpovednosť pri rozhodnutiach
- multikultúrna výchova - akceptovanie kultúrnych rozmanitostí národov, kultúrne dedičstvo
- ochrana života a zdravia - problémy obyvateľov, rozpoznanie nebezpečných situácií, poskytnutie pomoci
- finančná gramotnosť (FIG) - zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb, príjem a práca
- regionálna výchova (REV) - osobitosti regiónov, práca s informáciami

Medzipredmetové vzťahy: dejepis, informatika, biológia

6 Hodnotenie predmetu

Použitie budú adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomne testy a projekty. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka), motivačné hodnotenie a hodnotenie čiastkových úloh. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90%	-	výborný
89% - 75%	-	chválitebný
74% - 50%	-	dobrý
49% - 30%	-	dostatočný
29% - 0%	-	nedostatočný

Celková klasifikácia:

Výborný (1)

- žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov
- vie ich pohotovo využívať, nemá problémy s orientáciou na mape
- samostatne, tvorivo uplatňuje získané vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh
- jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný
- výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Chválitebný(2)

- žiak pracuje správne a samostatne s minimálnou pomocou učiteľa
- žiak s menšími nepresnosťami zvláda konkrétnu problematiku a orientáciu na mape
- len s veľmi malými nepresnosťami odpovedá na otázky týkajúce sa danej problematiky
- jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti

Dobrý (3)

- žiak má určité medzery v osvojených poznatkoch
- až na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a dokáže ich s učiteľovou pomocou opraviť, má značné problémy s orientáciou na mape
- výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Dostatočný (4)

- žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov, robí podstatné chyby
- nevyjadruje sa pojmovo správne, nevie sa orientovať na mape
- je nesamostatný pri využívaní poznatkov
- jeho ústny aj písomný prejav má vážne nedostatky.

Nedostatočný (5)

- žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami,
- má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať
- jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný
- vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.